

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ös szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1905.

XXIV. évfolyam. 50. szám.

Csütörtök, március 2.

A német kereskedelmi szerződés fölmondása.

Nagybcskerek, március 2.

Németország a köztünk és közöttünk fennálló kereskedelmi szerződést tegnap fölmondotta.

A fölmondás nem ér bennünket váratlanul; el voltunk készülve, mert a logikus, szükségszerű következménye annak, ami a vámpolitikai téren legutóbb történt. Németország a maga új kereskedelmi és vám-megállapodásait már a birodalmi törvények sorába iktatta s az új szerződések kiindulópontjára nézve a jövő esztendő elejét állapította meg a szerződő felekkel. A monarchiával való új megállapodások a meg-egyezés értelmében 1906. március hó elsején lépnek életbe. A régi szerződés fölmondása pontosan erre a terminusra történt, mert a ma fennálló szerződés szerint a régi szerződés „érvényben marad még egy esztendő lefolytáig, azon naptól számítva, amelyen azt az egyik vagy másik fölmondja“.

A fölmondás tényének következményei nyilvánvalók. Ha a mostani év folyamán a monarchia két állama és nevezetesen a magyar országgyűlés ratifikálja az új megállapodásokat, akkor jövő év március hó elsején életbe lép az új szerződés. Ez esetben tehát a régi szerződés fölmondásának semmi gyakorlati jelentősége nem lesz, miután az új megállapodások kiindulópontja különben is 1906. március hó elsejére van megállapítva.

Am, ha a magyar országgyűlés a megállapodásokat törvénybe nem iktatná, vagy külön új megállapodásra nem jutna a német birodalommal, akkor a fölmondás ténye a legmesszebbmenő jelentőséggel bírna. Jelentné azt, hogy 1906. március hó elsejétől kezdve az osztrák-magyar monarchia és a német birodalom

szerződésen kívüli állapotba kerülne és következésképpen alkalmazásba jutnának velünk szemben az autonóm német vámtarifa vámtételei.

Mindenki, aki gazdasági kérdésekkel foglalkozik, tisztában van ennek az eshetőségnek összes veszedelmeivel. Hiszen ismeretes, hogy az új autonóm német tarifa kiváltékeppen olyan instrumentum, amely a német agrár érdekek megvédésére van hivatva, az által, hogy magas tételeivel az agrár produktumoknak Németországba való importját megakadályozza. Ennek pedig éppen Magyarországra nézve van elevenbe vágó jelentősége, mert mezőgazdasági ország vagyunk és pedig éppen olyan agrár állam, amelynek Németország egyik nagy és alig pótolható piaca.

A német autonóm tarifa érvényesülésének veszedelme annál nagyobb, mert ez idő szerint még sem a monarchiának, mint vámterületi egységnek, sem pedig Magyarországnak, mint külön vámalanyknak autonóm tarifája nincs, amely a németek fegyverének legalább ellene szegedhetne. Védtelenül állnának, legeminensebb gazdasági érdekeink megvédésére képtelen állapotban!

Hogy lesz, mint lesz, nem tudhatni. Egy azonban bizonyos: a magyar országgyűlésnek valamit tenni kell; cselekednie kell és pedig sürgősen.

Egy esztendő nem nagy idő mind annak a munkátnak sikeres és lelkiismeretes keresztyélvételére, amelyre a fenyegetett gazdasági érdekek védelmében szükség van. Annál kevésbé, mert hiszen a magyar országgyűlésre egyéb fontos munka is várakozik.

A terminusok pedig nagyon erősen szorítanak. Ezt jó lesz megfontolni azoknak, akik ma koalíciójuk révén a parlamenti többséggel rendelkeznek és éppen ezért a történelmükért az ország előtt a felelősséget is viselik.

A német szerződés. Mint Bécsből jelentik, Wedel gróf német nagykövet átnyújtott Goluchowski grófnak egy jegyzéket, amelyben a németországgal fennálló kereskedelmi szerződést 1906. március 1-re felmondja arra az ére, ha addig az új kereskedelmi szerződés ratifikációjának kicserélése idejékorán meg nem történt volna. Berlinben a német birodalmi külügyminiszteriumban tegnap a belügyi és külügyi államtitkárok és az osztrák magyar nagykövet aláírták azt a póthatározatot az Ausztria-Magyarországgal való új kereskedelmi szerződéshez, mely szerint az életbelépés határidejét 1906. február 15-ről 1906. március 1-ére halasztják el.

Az osztrák kormány válsága. Az osztrák képviselőház költségvetési bizottsága tegnap tárgyalta azt az új szerződést, amely az osztrák kormány az osztrák Lloyd-társasággal kötött. E szerződés értelmében a Lloyd a kelet-afrikai hajójáratok számát hatról tizenkettőre emelte fel. Egyidejűleg pedig a parlament hozzájárulása nélkül a társaság szubvencióját 480 000 koronáról egy millió 800 000 koronára emelték fel. A költségvetési bizottság a hajójáratok számát tizenkettőről kilencre szálította le, a szubvenciót pedig 1 800 000 koronáról 1 080 000 koronára csökkentette. A bizottság ezzel állást akar foglalni az ellen, hogy a kormány a parlament kikerülésével szerződéseket kötött.

Az osztrák képviselőház közjogi bizottsága előkérte Grabmeier-nek kezdeményezésére elhatározta, hogy hétfelü bizottságot küld ki, melynek feladata lesz a 14. § alapján kibocsátott rendeletekre vonatkozó anyag beszerzése és a kormánytól ez irányban való felvilágosítások kikérése. A vita során kijelentette Gautsch miniszterelnök, hogy rendelkezésre bocsátja a szükséges anyagot és kimutatja az egyes rendeletek szükségességét és sürgősségét. Azokkal a vita során felmerült jogi természetű megjegyzésekkel szemben, hogy minő hatása volna annak, ha a törvényhozás valamelyik háza a 14. § alapján hozott rendelkezést ellenzó határozatot hozna, rámutatott a miniszterelnök az állami alapítványok világos rendelkezéseire, hogy ez esetben a kormány köteles az illető rendeletet hatályon kívül helyezni.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Sergius.

Hol a kéz, mely villámokat
Szórt a néptömeg köré,
Haláltételt aláért
S a bonfiakat száműzö?

Hol az agy, mely tervet forralt
Százszekerek vesztére
S kéjérettel áhított
Ártatlanok véérére?

Hol a szív, a melyhez nem fért
Mások jaja, fájdalma
S kökeményé megmeresztett
Boszus önkény hatalma?

Ott az utca hulladéka,
Szennyes sara és pora,
Ott keresd, kít nem indított
A szegény nép nyomora.

Agy és szív és hajtatlan kéz
Parányokban ott hever,
Földi mennykő zuzta össze
Forradalmi viheder.

Igy hull porba a dicsőség,
Mely pokoli fényvel fest —
Hisz' az is, mely alatta görnyedt
Izreke roncsolt nemzettest.

Klein Mór.

Válás után.

Dantrénes ur kezét hátrátéve és fejét lehorgaszta fel és alá sétált dolgozószobájában. Egy velenes tüdő, mikor mellette elhaladt, visszatükröztette magas alakját és halvány arcát. Haja halántéka körül már őszült.

Madame Dantrénes, az anyja, székeben ült és látszólag figyelmesen olvasott egy könyvet.

Nyugtalan tekintete azonban sok-szor fiára esett. A butorzat és a berendezés csaknem teljesen újnak látszott. A fiatal madame Dantrénes zongorája be volt zárva; a pazarul berendezett meghitt sarok, ahol a hárszóny függöny mögött rendszeren ülő szokott, üres volt, kerevete használatlan és rendetlen, olvasóasztalkája, amelyen nappal, fénycső és egy kristálykagyló volt, — most már virág nélkül — elhagyatva állott. Nagy változás történt a házban.

Dantrénes ur az ingaórára tekintett anélkül, hogy egy pillanatra is megállt volna. A várakozás nyugtalansága dobogtatta meg szívét. Szeretett volna egy évvel idősebb lenni. Más emberről szeretett volna változni, halálos kínokat szenvedett anélkül, hogy tudta volna, miért. Ugy érezte magát, mint az az ember, aki azt almodja, hogy megfúlad.

Megállott s az ajtó kinyílt. Nagybátyja, az öreg Forgeret tábornok alakja jelent meg a küszöbön.

— Szabad vagy, — szólt az öreg ember. — Az igazságügyi palotából jövök; a törvényszék kimondta a választ.

Dantrénes meghajolt anélkül, hogy egy szót is szólt volna. A nagy csendben a visszavonhatatlan ítélet úgy hangzott, mint a halálharang. Megkönnyebbülést érzett. Bánatos öröm költözött szívébe. Felsőhajtott. Majd diadalmasan esőkölt meg anyja homlokát, az ablakhoz lépett.

Jeanne de Chanollat kötött házassága első napjaira gondolt vissza, aki még egészen fiatal volt s akkor került ki a zárdából, amikor elvette. Velencébe, Rómába és a kék tenger partján fekvő Nápolyba tett nászutjának emléke boldog álomba ringatta.

Párisba való visszatérésük után csakhamar

észrevették, hogy csaldódtak egymásban. Az asszony más embernek gondolta az urát, a férj más asszonynak a feleségét.

Az első összekoccanást az anyós, madame Dantrénes rendezte, aki özvegy asszony léteire jogokat formált a fiához. A fiatal asszony felháborodott. Dantrénes meg volt semmisítve, feleségét jónak, szolidnak és intelligensnek tartotta s az első összekoccanáskor már ennek éppen ellenkezőjét tapasztalta. Az asszony pazarló, mulatnivágyó volt, az ura pedig egyszerű ember. A helyzetet még jobban elmérgesítette az anyós jelenléte.

Az a szonybálakon, mulatságokon töltötte idejét, folyton ruhákat varratott. A férj, aki eleinte egyszerű, verdes ember volt, egész éjjeleket töltött a klubban és nagy összegeket vesztett . . . És ez hét évig tartott! Hét évig! . . . Mennyi keserűséget szenvedtek ez idő alatt. De ez még nem volt minden. A féltékenység és házasságörés is nagy szerepet játszott.

A férj, miután egy Salvancey nevű ur-emberre kardjával hatalmas vágást mért, megbocsátott az asszonynak. Magbocsátott neki, mert az igazat megvallva, szerette az asszonyt, szerette oly szenvedélyes szerelemmel, mely erősebb a halálnál.

Szerencsére nem volt gyermekük. Egyszer aztán az asszony elment.

— Maurice, nagybátyád szólt hozzád — szólt meg madame Dantrénes.

— Nem hallgatsz meg barátom? — kérdezte a tábornok. — Feleséged szeretne veled beszélni. Ő ott volt az ítélet kihirdetésénél. Én magammal hoztam a kocsimon. Lenn vár.

— Rendelkezésére állok Chanol asszonynak. Forgeret tábornok felhozta az asszonyt. Félgyászruha volt rajta. Amikor fátólat

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. Gergics Károly nagykikindai törvényszéki aljegyzőt a temesvári törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Hangverseny a zárdában.** A „Misszonyunk”-ról nevezett iskolánővérek nagybecskereki tanintézetében március 6-án délután 6 órakor a beniakó és bejáró növendékek farsangi hangversenyt rendeznek. A meghívó előmutatandó. A hangverseny műsora a következő: Mayer: „Farsangi induló”. Szereplők: Borcsics Mária, Boga Lujza, Bogdanov Zsófia, Csermák Anna, Gintner Mária, Jovanov Olga, Ripp Mária, Tésity Józsa, Westermayer Paula. — „A koszorúslány”. Monolog Zöldytől. Előadja Ilievich Jolán. — Zongoradarab. Pique Dame operából. — Játsszák: Lipovniczky Edith, Stelzer Olga. — Stojanovic Jenő: „A madarak dalversenye”. Előadó személyek: Erdei tündér Kluge Sari, Blaskovits Vilma, Illés Vilma, Krumenacker Elvira, Nónay Margit, Szilagy Margit, Schira Annus, Stefkovits Erzsébet, Wessely Felice, Winter Frida verek. Elmer Anna, Fuka Zsófia, Forster Irén, Hegedüs Riza, Krumenacker Erzsébet, Milos Emmi, Riegler Melánia, Csermák Irén, Stimacs Anna fűrészek. Berényi Irma, Baskovits Katica, Gregor Emília, Heim Czóle, Kaufmann Adrienne, Szalay Teréz, Sepsy Aranka, Stolz Irma, Weiterschan Mici, Zalan Elza vadgalambok. Szolisták: Kakuk Eszter Lici, Héja: Ilievich Ilona. Bagoly: Ivov Rózsi. Pacsirta: Kolos Janka. Fűtemelő: Zachariás Margit. Rigó: Radd Irma. Szarka: Szalay Margit. — Előkép: Kereszties Margit k. a, Brájer Tünde, Engel Margit, Erdy Ilona, Fodor Zsófia, Hauser Pia, Korláth Anna, Kwirfeld Ilona, Marcin Etelka, Pacséri Mariska, Perisics Irén, Szlawikowszki Gizus, Wégling Erzsébet.

— **A levesosztó-konyhák megnyitása.** Az inséges munkások számára a város által felállított levesosztó konyhák ma adták át rendelkezésüknek s ma volt az első nap, amidőn a konyhákban a szegény, munka és élelem nélküliek számára főztek. A városban két ilyen konyha van: az egyik a Vésártéren levő cédulaházban, a másik pedig a Temesvári-utcában. Hogy mily nagy az ehezők száma, azt tisztán lehetett látni ma, a midőn néhány száz ember megostromolta a konyhát, hogy egy kis ember ételhez jusson. A konyhák átadásánál ott volt a város képvisel-

tében dr. Perisics Zoltán polgármester s az inségbizottság több tagja, akik valamennyien konstataáltak, hogy a konyhákban egészséges, izletes ételt főznek.

— **Köszönetnyilvánítás.** A nagybecskereki takarékos és előleg-egylet a vezetésem alatt álló ifjúsági egyletnek 20 koronát adományozott, melyért ez uton hálas köszönetet mondok. Bányai Jakab, igazgató.

A nagybecskereki takarékos és előleg-egylet igazgatója 20 koronát adományozott az iskolagyermekbarát egyletnek. E nemeslelkű adományért hálas köszönetet mond említett egylet elnöksége.

— **Halálözás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, özv. Riedl Anna urnő február 26-án 91 éves korában Versceon meghalt. Az általános tisztelőiben és szeretetben állott matrónát február 27-én, hétfőn temették el nagy részvét mellett. A boldogultat nagyszámú rokonság gyászolja. Köztük dr. Brájer Lajosné, lapunk felölös szerkesztőjének a neje is, kinek az elhunyt nagyanyja volt.

— **Esküvő.** Menchesz Vilmos nagybecskereki vasuti hivatalnok ma esküdtött örök hűséget Morán Ferenc polgártársunk bűjös és szeretetreméltó leányának, Józsika kisasszonynak.

— **A szabad liceumból.** A nagybecskereki szabad liceum vezetősége ma este fel 9 órakor a kaszinó kistermében értekezletet tart, melynek tárgya: 1. Március 15-ike. 2. A Csokonai-ünnep.

— **A Messinger-iskola hangversenye.** A Messinger-féle leánynevelő intézet növendékei jótékony célú előadásukat nem 6-án, mint velünk tévesen költék, hanem e hó 4-én, szombaton délután 6 órakor tartják meg a felső kereskedelmi iskola dísztermében.

— **A csendőrség új egyenruhája.** A magyar csendőrségről leginkább csak akkor szoktunk beszélni, ha nehéz kötelességtudása életveszélyes munkába szólítja őket. Kellemséges dolgot alig hallunk róluk. Már a megjelenésük is azt a benyomást teszi az emberre, mintha nekik volna a legrosszabb dolgok a világon. Mennyi panaszt hallunk a gyalogság nehéz felszereléséről. De az senkinek sem jutott eszébe, hogy hiszen a csendőrök még sokkal inkább vannak felszerelve. Puska, szurony, kard, nagy taszka, kis táskák, tőténytáska, revolver, mindezeknek a szipjait, nehéz ruha, csizma, manta, eszákó, annyi minden, hogy nem tréfa dolog vele mozogni. Most végre reájuk is gondoltak. Megváltoztatják a ruházatokat s kényelmesebbé teszik, amennyire lehet. A nehéz eszákó helyét könnyű alumínium sisák fogja elfoglalni, amely más oldalról nagyobb biztonságot is nyújt a fejnek. Átalakítják rajtuk mindazt, amivel elviselhetőbbé tehetik a nehéz terhet. A felszerelés új mintáit Panajott Sándor csendőrségi főfelügyelő mutatja be a legfőbb

hadurnak, akinek a tetszésétől függ, hogy melyiket fogják behozni.

— **A temesvári építőmunkások sztrájkja.** Mint Temesvárról írják, az ottani építőmesterek a munkabérek rendezése ügyében több ülést tartottak és végül abban egyeztek meg, hogy a budapesti nagygyűlés határozata ellenére az egy órai bérminimumot 28 fillér helyett 30 fillérben és a bérmaximumot 44 fillérben állapítják meg. E két határ közti bérösszeg megállapítását az egyes mesterek maguknak tartották fenn. Ezeket a határozatokat tegnap tudatták a munkásokkal, kik tegnap este a Graf-féle vendéglőben összegyűltek és kimondták, hogy azt nem fogadják el. Különösen a bérminimummal nincsenek megelégedve. Az öregebb munkások magukévá tették fiatalabb kollegáik ügyét és így általános kőműves sztrájk van készülöben.

— **Műhő főkatalógusa** színes és elegáns képekkel ellátva a legkívánatosabb magvak szemenszedett s legjobbnak bizonyult választékát tartalmazza úgy a kert, mint a mezőgazdaság számára; továbbá a legújabbat rózsákból és díszítő-növényekből; a leguemezebb fakat és gyümölcsfajokat; egyáltalán a kertészkedés számára a legjobbat. Érdemes ezt kívánatra Műhő Vilmos es. és kir. udvari szállítótól Temesváron ingyen és bérmentve megkapják.

— **A Nestlé-féle gyermekélesztő.** ezen 35 év óta használatban levő és fényesen bevált gyermekélesztő, az összes, legújabbnak keletkezett gyermekélesztők között még most is a legjobb helyet foglalja el. Mindazonáltal ezen készítmény összetétele a nagyközönség körében még kevésbé ismeretesek. Nestlé gyermekélesztője áll: finom buzálisztból, cukorból és sürtés által erjedésre teljesen képtelenné tett finom alposi tejből, tehát az az edénye a többi készítmények felett, hogy tejet nem kell hozzá tenni. A készítmény részletes, fényes orvosi bizonylatokkal ellátott, ismertetője Berlyak F. központi raktárában, Wien, I. ver'ängerte Weihburggasse 27., mindenki rendelkezésére áll.

— **A Horgony-Pain-Expeller (Richter-féle Liniment. Caps. comp.)** igazi, népszerű házi szerre lett, mely számos családban már több mint 35 év taff mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, kösvény, csuszál stb-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredményvel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógy-szertárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan Richter-féle Horgony-Pain-Expellert, vagy Richter-féle Horgony-Linimentet kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti tüveget elfogadni.

Farsangi naptár.

Március 4. Könyvnyomdászok jux estélye a kaszinóban, katonazene közreműködésével.
Március 5-én délután katonazene-hangverseny a kaszinóban.
5-én este katonazene-hangverseny a Rózsakávéházban.

Irodalom és művészet.

* **A temesvári Arany János-társaság,** mint már említettük, március hónap 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a vármegyeház dísztermében, Arany János születésének évfordulója alkalmából nagygyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Megnyitó beszéd. Mondja Szentklára y Jenő dr. elnök. 2. Országúton. Elbeszélés. (Székfoglaló.) Irta és felolvassa Gózsdu Elek rendes tag. 3. Költemények. (Székfoglaló.) Irta és felolvassa Patzner I. rendes tag. 4. Dramaturgiai széljegyzetek. (Székfoglaló.) Irta és felolvassa Barát Armin rendes tag. 5. A február hónap 18-án tartott tagválasztógyűlés eredményének a kihirdetése. 6. Pályafelvételek kifizetése.

* **Szayer Ilonka** Lugoson. A hét végén, pénteken és szombaton Polgár Károly lugosi színtársulatának lesz vendége Szayer Ilonka, a m. kir. Opera kitűnő tagja. A Bob hercegben és a Denevéren lép fel s az előadás keretében elénkli híressé vált kacagó dalát is. Főlépései iránt igen nagy az érdeklődés s a jegyek nagy része már elővételben elkelt, noha a két estére a helyek árát kétszeresére emelte föl az igazgatóság. A művésznőt a lugosi közönség, élén a megye és a város legelső notabilitásaival, nagyarányu fogadtatásban készül részesíteni.

* **A „Zenélő Magyarország”** zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyamu 5 ik füzeté a következő zenemű ujdonságokat közli: I. Heidberg Albert „Erzsébet királyné emlékezete” melodráma, Falk Richárd költeményére. II. Greizinger Iván „Szerelmi vallomás” — Libes-

felemelte, látta Dantrénes, hogy még szebb, mint volt és ez fájt neki. Eszébe jutott az a boldog idő, amikor még csókjaival borította ezt a szép arcot.

Székkel kinalta meg az asszonyt s ő leült.

— Üzleti ügyben akar velem értekezni? — kérdezte Dantrénes.

— Utoljára akartam látni.

— Azután szeme közé nézve — folytatta!

— El vagyunk választva. Már azelőtt is közömbösek voltunk egymás iránt. Mielőtt örökre elválnánk, békejebbet akarok nyújtani és bocsánatát kikérni.

Az asszony bánatosan és őszintén mosolyogva tekintett rá:

— Nem hisz nekem? Sok fájdalmat okoztam önnek.

— Fájdalmat? Ennyire bizonyos benne?

Az asszony figyelmesen vizsgálta férje sápadt arcát, idő előt megöszült hajfürtjeit. A férfi kényszeredett mosollyal kérdezte:

— Művét csodálja?

— Tényleg csupa mulatságból kizottuk egymást; kvitték vagyunk. Azt azonban meg kell engednem, hogy ön jobb volt mint én.

A férfi halk hangon szólt:

— Ha akarattal, vagy akaratlanul megbántottam volna, kérem, bocsásson meg.

— Ön most újra éled s bizonyára boldogabb lesz, mint volt.

— Ön még fiatal és szép, — felelte a férfi — lesznek, akik szeretni fogják. Azt a boldogságot kívánom önnek, amit én nem tudtam számára megszerezni.

Az asszony felkelt.

— Adieu!

Hogy még néhány pillanatra tartóztassa, azt hebegte:

— Mennyire gyűlöltem! Ha visszagon-dolok rá, megborzadok... — szólt a férfi.

— Sokszor gyűlöltem, de volt idő, amikor szerettem is, — felelte őszintén az asszony.

— Nem, ön gyűlöltem engem; vallja meg, még most is gyűlöl.

— Időjöttem volna akkor? — kérdezte. — Ön azonban...

— Én, én? Oh, én mindig szerettem, igen, mindig. Ugy szerettem tegnap, amint holnap fogom szeretni, én szeretem, ha jelen van, vagy ha távol van; szeretem.

Hirtelen megragadta a kezét; ilyen szépek még sohasem látta.

— Nem, ne, hagyjon el!

Kérésre fogta a dolgot:

— Jeanne, ne menj el, maradj itt, feledd el mindent! Még szép időnk van hátra; kíséreljék meg, hogy boldoggá lehetünk-e még?

— Ön elfelejté, hogy elváltunk.

— Hát igazán elváltunk, örökre? Nos jó; utazzunk el együtt; gyerünk a világ végére.

— Sajátágos mosoly vonult el ajkán.

— Mennyire megvetnél!

— Ó, — sóhajtott, mégsem annyira, mint te engem. Nem tesz semmit, ha szeretjük egymást.

Az asszony kísértésbe jött és félénken mondta:

— Nem, nem... Azzal arcára huzta a fatyolt és el akart menni.

— Hahá! Most értem, hogy miért jött. Kísértésbe akart hozni? Szívemben gyógyíthatatlan sebet akart ütni! Hamis volt a részvéte, komédia megbocsátása! Menjen!

Az asszony reá nézett. Ajka mozgott, de mégsem szólt.

— Menjen! — ismételte mérgesen, — menjen hát!

A nő megfordult, de mielőtt elment volna, levett kebléről egy ibolyacsokrot, megcsókolta és a férfi elé dobta, aztán eltűnt.

Midőn a két öreg ismét belépett a szobába, Dantrénes az asztalnál találták, amint homlokát kezére támasztva egy ibolyacsokrot bámul. Beszélni akartak vele, de ő intett, hogy hagyják magára.

Paul Margueritte.

erkölygung" — mädal — Lied. III. Huber Sándor „Zsazsa csárdás" Fedák Sárinak ajánlva. Mindig ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek fontos zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy, hogy előfizetői az érdekesebb zeneműveket, havonta kétszer megjelenő füzetekben, mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára egész évre (24 füzetre) 12 korona, félévre (12 füzetre) 6 kor., negyedévre (6 füzetre) 3 kor. Egyes füzet ára 60 fillér. Előfizetheti a most folyó I. évfolyamra, valamint az előző évfolyamokra is a „Zenélő Magyarország" (Klökner Ede) zenemű-kiadóhivata által Budapest, VIII., József-körút 22/24., ahol egyúttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszereshető.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A miniszterelnök bécsi utja.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) A politikai körök Tisza István gróf miniszterelnök bécsi útjával foglalkoznak. A szövetkezett ellenzék egy része bizonyos idegességgel tárgyalja Tisza bécsi audienciáját és kalandosnál kalandosabb híreket terjesztenek, komolyabb körökben azonban tudják, hogy Tisza István gróf több politikai meghívása ügyében tett előterjesztést a felségnek.

A szabadelvű pártból.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) A szabadelvű pártból eredő hírek szerint a párt sajnálkozva látja, hogy a szövetkezett ellenzékkel álló többségnek nem sikerül a válságot düőre vinni s ez eredménytelenséget a szabadelvű politikusok tisztára annak tulajdonítják, hogy a válság megoldásából a szövetkezett többség teljesen ki akarja rekeszteni. A párt vezető politikusi hiszik, hogy az eredménytelenséget látva, az ellenzék vezérférfiai már az ország érdekében is igénybe fogják venni most a válság megoldásában a szabadelvűpárt segítségét.

Tisza István gróf Budapesten.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) Tisza István gróf miniszterelnök ma Bécsből visszaérkezett Budapestre.

Öngyilkos ügyvéd.

Temesvár, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) Jezovics Gyula módosi ügyvéd, egy itteni szállóban ma reggel öngyilkosságot követett el. Tettének oka hír szerint zilált anyagi helyzet és családi viszály.

Az orosz forrongás.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, a földművelésügyi miniszter 24-én a cár rendeletére kidolgozott emlékiratot nyújtott át a cárnak Oroszország egész belpolitikai helyzetéről és a normális viszonyok helyreállítására szükséges intézkedésekről. A miniszter arra a következtetésre jut, hogy a normális viszonyok helyreállítása és a lelkek megnyugtatása csak alkotmány behozatala és népképviselők gyűlésének egybehívása által remélhető. A cár behatón megvitatta a memorandumot a miniszterrel és megbizta őt, hogy egy megfelelő rendeletet, mely a belügyminiszterhez szól, illetőleg egy manifesztumot dolgozzon ki. 25-én Jermolov miniszternél az illetékes személyiségek bizalmas tanácskozást tartottak a cári akarat végrehajtása ügyében.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) Rosztovban (a Don mellett), a város lakosságát nagyban nyugtalanítják ama híresztelések, hogy zavargások várhatók, mert a kikötői és egyéb munkások között kiáltványokat osztogatnak, a melyekben fosztogatásra szólítják fel őket.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) Szentpétervári jelentés szerint az Ural-Volga társulat kohómunkásai sztrájkba állottak.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) A moszkvai városi tanács elhatározta, hogy a városi képviselőlet november 12-iki állami reformot követelő határozatának igazgatási uton történt törlése miatt a szenátushoz fordul.

Montignoso grófnő ügye.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) Berlinből táviratozzák: A „Berliner Tageblatt" firenzei távirata szerint Montignoso grófnő ügye újabb és döntő stádiumba lépett. Azt az olasz ügyvédet, a ki az olasz bíróságok előtt a szász királyt fogja képviselni, táviratilag Drezdába hívták, a hova mult csütörtökön érkezett meg. Miután hosszasan tárgyalta a miniszterekkel, főképpen az igazságügyminiszterrel, a király kihallgatáson fogadta. A szász udvar elfogadta az ügyvéd javaslatát. A napokban Montignoso grófnő ügyvéde is Drezdába érkezik. Valószínűleg az ügyet mindkét félre kielégítő módon fogják elintézni.

Az orosz-japán harcterről.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) A Berliner Tageblatt párisi levelezője föltétlenül hitelt érdemlő forrásból, valószínűleg a japán követtől, a béke dolgában azt a felvilágosítást kapta, hogy egy esetleges orosz győzelem után semmiféle kilátás sem volna a békekötésre. A háborút ezután még erősebben kellene folytatni. A megpróbáltatás napjaiban a japán hazafiság még nagyobb áldozatokra is képes volna. Japán csak oly békebe mehet bele, mely az országot biztosan Oroszország újabb hadi vállalkozásaival szemben.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) Tokióból sürgönyzik: Bankárok és kiváló pénzemberek gyűlést tartottak, amelyen a belső kölcsön jegyzését tárgyalták. A bankárok tudatták, hogy 60,000,000 yent jegyeznek ők, a császári ház 5,000,000 yent, különböző testületek és magánszemélyek pedig 40,000,000 yent. Azt hiszik, hogy a kölcsönt kétszeresen tulajgyezik.

Papp Ferenc bűnpöre.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) A budapesti törvényszék ma kezdte el tárgyalni Papp Ferenc bűnpörét, aki mint ismeretes, októberben Kapatics lelvélhordó leányával egy pénzeslevélből nagy értékű ékszereket lopott el s ezeket értékesítve, egy Imrédiné nevű asszonnyal Amerikába szökött. Papp Ferenc, akit kétfős házasság büntetével is vádolnak, kijelenti, hogy nem ér i magát bűnösnek s tagadja, hogy Kapatics leányát ismerte volna. Kapatics lelvélhordó vallja, hogy nem ismerte Pappot s nem is tudta, hogy leányát elcsábította. O csak a leányának öngyilkosságakor irt leveléből tudta meg a dolgot és azt, hogy leánya az ékszereket Pappnak adta. A tárgyalás folyik.

Gyilkos katona.

Budapest, március 2. (A „Torontál" eredeti távirata.) Strassburgból táviratozzák: Boguenes gazdag magánzó vasárnap éjszaka a pályaudvar melletti uton hazatért lakásába. Utközben elhaladt egy katonai raktár mellett, ahol állandóan őrség áll. Az őrtálló katona németül rászólt Boguenes-re, aki egy szót sem értvén németül, franciául válaszolt valmit. A katona még kétszer egymásután rákiáltott, hogy álljon meg, aztán pedig rásütötte puskáját Boguenes-re, aki szíven találva, holtan rogyott össze. A halottat a katonai kórházba vitték. Az őrtálló katona lengyel ember volt, aki németül is alig, franciául pedig éppen semmit sem tud.

Határidő-üzlet.

Budapest, március 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az áruk kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (áprilisra) 9.97 — — Buza (októberre) 8.71 — — Tengeri (májusra) 7.61 — — Zab (áprilisra) 7.20 — — Rozs (áprilisra) 7.84 — —

Budapesti gabonatőzsdé.

Budapest, 1905. március 2.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki uj	76	—	—	80	20.25	20.55
Pestvidéki uj	76	—	—	80	20.15	20.35
Bánsági uj	76	—	—	80	20.25	20.45
Bácskai uj	76	19.85	20.05	80	—	—
Rozs elsőrendű					15.10	15.50
„ másodrendű					15.—	15.15
Árpa takarmány					14.40	14.80
„ égetni való					14.15	14.40
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					14.25	14.65
Tengeri bánsági					15.55	15.75
„ másnémet					—	—
Ropos káposzta					—	—
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	0.—

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

Alólirott kijelentem, hogy folyó évi február hó 10-én Wittwer Miklós kórházi lelkész ellen tett sértő állításaim valótlanak, azokat ezennel visszavonom.

Nagybecskerek, 1905. évi március hó 1-én.

(236—1.1)

Fritz János.

* Az a rovat alatti közöltöket nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegebről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 perc
Szegebről: (motorkocsi) 9 óra 23 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 47 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Panesováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; délután 6 óra 20 p.
Szegebről—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 8 óra 45 p.
Szegebről: (motorkocsi) d. u. 12 óra 53 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 11 óra 38 p.

514. szám. 1905.

231—33

Pályázati hirdetés.

A helybeli „József" közkórháznál egy irtnoki állás rendszeresített, mely állás évi 720 korona javadalmazással jár.

Fölkérem mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen fölszerelt kérvényeiket hozzám ez évi március hó 15-ig beküldeni sziveskedjenek.

Nagybecskerek, 1905. évi február hó 20-án.

Alispán helyett:

Vinczehidy,
m. főjegyző.

Hirdetés.

Tarras községnél egy a kataszteri teendőkből jártas, megbízható egyén 6 hétre 3 korona napidij mellett azonnal alkalmazást nyer.

Ajánlatok alulírottához intézendők.

Tarras, 1905. március 2.

(236—2.1)

Junker,
jegyző.

5227. sz.
1905.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Torontál vármegye területén lévő törvényhatósági közutakon az 1905., 1906., 1907., 1908., 1909. és 1910. években eszközendő kavics szállítás biztosítása céljából folyó évi március hó 20-ik napján délelőtt 10 órakor a vármegyei alispáni hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Felhívhatk ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a vármegye alispánjához címezve, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap délelőtt 10 órájáig nyujtsák be. A később érkezett ajánlatok, valamint a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlat öt pecséttel zárt borítékban a címzés felett világosan kiírandó azon törvényhatósági közut neve, a melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a versenytárgyalás alapjául elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett kőmintától eltérő kőanyagot kívánna szállítani, annak saját és a m. kir. József-műgyetem kísérleti állomásának pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni és egyúttal a felosztási kimutatás 6. rovatában a termelési helyet is megjelölni és a m. kir. József-műgyetem kísérleti állomásának a bemutatott köre vonatkozó bizonyítványát bemutatni tartozik.

Az árnak az alispán által elfogadott és a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalnál kitett mintával azonos, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly jó minőségű anyagra kell vonatkoztatnia.

A vasúti szállítások a törvényhatóság számára szállítandó ilyenmü anyagokra jelenleg érvényben lévő díj-szabás szerint számítandók. A törvényhatóság által netalán kieszközölnö vasúti szállítási díjmérséklések a vállalkozók által kívánatra bemutatandó fuvarlevelek alapján is a törvényhatóság javára fognak esni, illetőleg visszatérítetni.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók és mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolc hétig kötelezettségben marad.

Minden egyes törvényhatósági közuti vonatra külön ajánlat nyujtandó be. A törvényhatósági közutnak a felosztási kimutatástól eltérő egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek a nagybecskereki kir. adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-át kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem mellékelendő. Azoknak az ajánlattevőknek, a kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a törvényhatóságot azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt a várm. közíg. bizottsága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kőminták a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1905. évi február hó 28-án.

Alispán helyett:

Vinczehidy, főjegyző.

(238-3.1)

Torontál vármegye nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.
1015. kig. szám 1905. 232-3.2

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Szerbcsanád községében elhalálozás folytán megüresedett jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-a, illetőleg az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hivatalomhoz f. évi március hó 20-ig annál inkább benyujtsák, mert a később érkező kérvényeket nem veszem figyelembe.

A választást Szerbcsanád község házában f. évi március hó 22-én d. e. 9 órakor tartom meg.

A jegyzői állás javadalmazása:

1. 1600 korona törzsfizetés.
2. 240 korona irodaátalány.
3. 180 korona utiátalány.
4. 200 korona anyakönyvvezetői tiszteletdíj.
5. 4 szoba és mellékhelyiségekből álló természetbeni lakás.
6. 1200 □-öl házi kert.
7. Magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Nagyszentmiklós, 1905. február 27.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

A békai határban

200 hold legelő

szarvasmarhának, 100 holdankint is,
1906. évi január 1-éig bérbe adható.

Részletesebb felvilágosítást ad

Probst István,
tulajdonos. (240-2.1)

Meghívó.

Az „Alibunári járási takarékpénztár, mint részvénytársaság“ t. részvényesei a folyó évi március hó 19-én d. u. 5 órakor az intézet helyiségében megtartandó

rendkívüli közgyűlésére
ezennel meghívhatnak.

Napirend:

1. Közgyűlési elnök, jegyzőkönyv-vezető és két jegyzőkönyvhitelítő választása.

2. Az igazgatóság indítványa a pancsovai népbankkal (Panc-ova) való egyesülés tárgyában.

Alibunár, 1905. évi március hó 2-án.

Az „Alibunári járási takarékpénztár, mint részvénytársaság“ igazgatósága:

(242-1.1)

Dr. Tolveth Rezső.

23. §. A közgyűlést azon részvényesek alkotják, kik egy vagy több részvénynek olyan tulajdonosai, a kik a közgyűlés előtt legalább 14 nappal előbb a társaság részvénykönyvébe bevezetve vannak s részvényeiket a szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézetenél letétmenyesték.